

Klachtnummer 2025/042

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klaagster] (verder: klaagster), moeder van [leerling], (inmiddels ex-) leerling [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het katholiek en protestants-christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 17 maart 2025 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen:

[directeur], de directeur van de school (verder: de directeur),

[teamleider], teamleider midden- en bovenbouw van de school (verder: de teamleider), en

[leerkracht], leerkracht van de school (verder: de leerkracht).

De Commissie heeft op 7 mei 2025 van de directeur en de teamleider (verder gezamenlijk: verweerder) een verweer (gedateerd 10 april 2025) ontvangen.

Op 8 mei 2025 heeft de Commissie van klaagster een reactie op het verweer ontvangen.

Klaagster en verweerder zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten tijdens een besloten hoorzitting op 13 mei 2025. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klaagster;
- de directeur;
- de teamleider; en
- [bestuurssecretaris], bestuurssecretaris.

II. Feiten en omstandigheden

[leerling] zat ten tijde van indiening van de klacht in groep 8 van de school.

In het schooljaar 2023/2024 is de school overgestapt van het leerlingvolgsysteem van Cito naar het leerlingvolgsysteem van Boom.

Toen [leerling] in groep 7 zat, maakte de school voor het eerst gebruik van de toetsten van Boom. Dat schooljaar werd voor het vak begrijpend lezen een verkeerde toets afgenomen, namelijk versie 5A van groep 8. Nadat deze fout door de betreffende leerkracht was opgemerkt, werd alsnog de juiste toets van groep 7 afgenomen.

In groep 8 werden bij twee groepen verschillende versies van de Boom toetsen afgenomen. Bij de groep waarvan [leerling] deel uitmaakte, werd voor het vak begrijpend lezen versie 5B van de toets afgenomen en versie 5A voor alle andere vakken. Bij de andere groep 8 werd voor alle vakken versie 5A van de toetsen afgenomen.

Vóór de IEP- Doorstroomtoets (verder: de Doorstroomtoets) gaf de school een TL-advies af voor [leerling]. Na de Doorstroomtoets adviseerde de school opnieuw TL.

Klaagster was van mening dat een dubbeladvies TL/Havo voor [leerling] passend was geweest.

Op 17 maart 2025 diende klaagster een klacht in bij de Commissie.

Naar aanleiding van de klacht nodigde de voorzitter van het bestuur klaagster uit voor een gesprek op 7 april 2025. In dat gesprek werd klaagster voorgesteld om [leerling] een intelligentietest te laten maken met daarbij de toezegging dat, indien de uitkomst van de test daartoe aanleiding zou geven, het gegeven advies naar boven zou worden bijgesteld. Klaagster is met dat voorstel akkoord gegaan.

Op 16 april 2025 werd bij [leerling] de WISC-V afgenomen. De uitkomst van deze test is op 7 mei 2025 met klaagster besproken. Naar aanleiding van de uitkomsten van de test is het schooladvies bijgesteld naar TL/Havo.

III. Standpunt van klaagster

De klacht van klaagster, zoals zij die in de stukken naar voren heeft gebracht en ter zitting heeft toegelicht, komt zakelijk weergegeven en voor zover relevant neer op het volgende.

Klaagster stelt dat de problemen in groep 7 zijn ontstaan. De school is toen overgestapt naar het leerlingvolgsysteem van Boom dat naar haar bleek niet aansloot bij de op school gebruikte methodes Staal en Pluspunt. Ook nam de betreffende leerkracht in groep 7 een verkeerde versie van een Boom-toets voor het vak begrijpend lezen af. Hoewel dit wel werd gecorrigeerd, scoorde [leerling] laag op de toetsen (KB-niveau). Omdat klaagster deze lage score niet kon rijmen met zijn goede schoolresultaten tot aan het moment van de toetsen, stelde klaagster daarover verschillende vragen aan verweerder. Verweerder beantwoordde haar vragen niet. Hij zegde klaagster wel toe dat, net als met andere leerlingen was gedaan, met [leerling] zou worden gekeken naar wat in groep 7 verkeerd was gegaan. Dan zou hij in groep 8 de toetsen wel goed kunnen maken. Verweerder heeft dat echter nooit met [leerling] gedaan. Klaagster werd alleen gemeld dat gewacht moest worden op de uitkomst van de Doorstroomtoets.

Klaagster beklagt zich over de ongelijke toetsing in groep 8. Voor het vak begrijpend lezen werd bij [leerling] versie 5B van de toets afgenomen, die moeilijker was dan de door een aantal andere leerlingen van groep 8 gemaakte versie 5A. [leerling] scoorde voor het vak begrijpend lezen op TL-niveau en voor alle andere vakken op Havo/VWO-niveau. Hij kreeg echter niet, zoals bij een aantal andere leerlingen wel het geval was, een dubbeladvies TL/Havo, maar een TL-schooladvies.

Klaagster vindt dit niet terecht. Dat de 5B-versie voor het vak begrijpend lezen moeilijker was dan de 5A-versie, hebben leerlingen haar zelf verteld en werd haar ook bevestigd in een telefoongesprek dat zij met Boom heeft gehad. In dat gesprek legde Boom klaagster uit dat de twee versies kunnen verschillen in tekst en interessegebied en daardoor in moeilijkheidsgraad. Dat kan direct invloed hebben op de score van een leerling en daarmee het uiteindelijke schooladvies.

Klaagster verzocht verweerder haar zoon alsnog toetsversie A te laten maken voor het vak begrijpend lezen om de toetsen te kunnen vergelijken. Dit verzoek wees verweerder echter af, omdat de versies

gelijkwaardig zouden zijn. Uiteindelijk heeft verweerder, nadat klaagster een klacht had ingediend bij de Commissie, aangeboden om [leerling] een IQ-test te laten doen.

[leerling] raakte door de situatie gedemotiveerd. Hij had het gevoel dat alleen werd gekeken naar de toetsresultaten en niet naar zijn goede rapporten. Ook verloor [leerling] zijn interesse in het maken van de Doorstroomtoets. Klaagster heeft extra hulp voor [leerling] moeten inschakelen en hem moeten aanmoedigen. Ondanks zijn motivatieproblemen haalde hij bij de Doorstroomtoets alsnog een score van 76 punten, waarmee hij 1 punt tekortkwam voor een dubbeladvies TL/Havo.

Concluderend is klaagster van mening dat:

- sprake is van een onregelmatigheid in toetsversies;
- sprake is van oneerlijke correctie en beoordeling;
- sprake is geweest van een ongelijke behandeling, doordat de school een toezegging niet is nagekomen;
- de school onvoldoende informatie heeft verstrekt over de Boom toetsen; en
- sprake is van een gebrek aan feedback en communicatie vanuit verweerder.

IV. Standpunt van verweerder

Verweerder heeft in zijn verweer en ter zitting, zakelijk weergegeven en voor zover relevant, het volgende naar voren gebracht.

Verweerder stelt voorop dat [leerling] op school een lieve, vrolijke, rustige leerling was die hard werkte en het graag goed wilde doen. [leerling] had moeite met het behalen van de lesdoelen en hij had vaak verlengde of extra lesinstructies nodig.

Verweerder erkent dat in groep 7 de verkeerde toets is afgenomen. De betreffende leerkracht had zich vergist in het blok dat afgenomen moest worden en dit kort na constatering direct hersteld.

Ter zitting heeft verweerder toegelicht dat het onderwijs op school thematisch van opzet is. Boom heeft voor elk blok twee toetsen, versie A en B, die op elk moment in het jaar kunnen worden afgenomen en dan ook genormeerd worden. Toetsen worden niet in volgorde afgenomen maar wisselend. Boom geeft zelf aan dat er een verschil in moeilijkheid zou kunnen zijn tussen de versies, maar Boom heeft daarmee naar eigen zeggen in de normering van de toetsen rekening gehouden. Het argument van klaagster dat de in groep 8 gemaakte toetsversie voor begrijpend lezen invloed had op de score van [leerling] en daarmee het schooladvies, is dan ook niet terecht.

Verweerder betwist dat [leerling], doordat hij aanvankelijk in groep 7 de verkeerde versie heeft gemaakt, gedemotiveerd is geraakt en dat dit van invloed is geweest op de Doorstroomtoets. [leerling] was op de eerste dag van de Doorstroomtoets ziek, waardoor hij niet tegelijkertijd met zijn klasgenoten aan de toets kon starten. Dat heeft zijn motivatie wellicht beïnvloed. Ook kan het gesprek waar hij met zijn ouders aanwezig was voorafgaand aan de Doorstroomtoets, daarvoor reden zijn geweest. Toen de ouders in dat gesprek te kennen werd gegeven dat een TL-advies werd gegeven, lieten zij duidelijk weten het daarmee niet eens te zijn. Vanaf het begin van het conflict tussen de ouders en de school zag de school bij [leerling] een verandering in zijn gedrag. Hij stelde minder vragen, vroeg minder om hulp en praatte minder met de leerkrachten. Ook zag de school dat hij met regelmaat afwezig was op de dagen dat was aangekondigd dat een toets moest worden gemaakt. Hij moest de toets dan later inhalen en wist dan welke toets was afgenomen.

Het beeld van [leerling] in de klas en de resultaten van de methodegebonden toetsen stonden lijnrecht tegenover elkaar. Het was voor verweerder onverklaarbaar waarom [leerling] in de les liet zien dat hij de stof moeilijk vond en hulp nodig had bij het verwerken van de lesstof en dat hij vervolgens wel heel hoge resultaten haalde op de methodegebonden toetsen.

Ook zag verweerder dat [leerling] een wisselend beeld liet zien bij de toetsen. Hij scoorde hoog bij de Citotoetsen maar niet bij de Boomtoetsen. School zegde klaagster toe dat met [leerling] te willen analyseren. Aan het begin van groep 8 heeft verweerder klaagster een concreet voorstel daartoe gedaan, maar toen wilde klaagster niet meer.

Ter zitting heeft verweerder toegelicht dat het schooladvies van een leerling wordt bepaald door verschillende factoren. Naast de niet-methodegebonden toetsen en de methodegebonden toetsen van de gehele schoolloopbaan, kijkt de school ook naar onder meer de werkhouding, de taakaanpak, huiswerkattitude en de resultaten van de Doorstroomtoets. De school heeft op basis van alle gegevens TL geadviseerd. In dat advies zijn ook de bevindingen van het Hoofd Kwaliteit van [bestuur], die ook met de ouders waren gedeeld, meegenomen.

Verweerder vindt dat klaagster zich fixeert op de verkeerde toetsafname in groep 7, terwijl de school in het kader van het schooladvies kijkt naar het hele plaatje. Vóór de Doorstroomtoets luidde het schooladvies TL. Uit de Doorstroomtoets kwam een kader/TL-advies. Omdat de school kansrijk wilde adviseren, heeft zij opnieuw TL geadviseerd.

Nadat klaagster een klacht had ingediend, heeft de school een onafhankelijk expert ingeschakeld, die de verschillende versies van de gemaakte toets heeft beoordeeld. Het oordeel was dat versie A even lastig was als versie B. De bestuurder van het bestuur waaronder de school ressorteert, heeft klaagster vervolgens aangeboden om een onafhankelijk orthopedagoog een intelligentieonderzoek bij [leerling] te laten afnemen (WISC), omdat hij dacht dat de school een stijgende lijn niet had opgepakt. Van dat aanbod heeft klaagster gebruik gemaakt. De resultaten van dat onderzoek werden op 7 mei 2025 met klaagster besproken, waarna het schooladvies werd bijgesteld naar TL/Havo. Ter zitting benadrukt verweerder echter dat de orthopedagoog twijfels had geuit over de validiteit van de gemaakte WISC-V test, omdat op basis van de uitkomst van de testen mogelijk sprake was van hoogbegaafdheid en dat niet paste bij het beeld dat de school in de klas zag.

Concluderend stelt verweerder dat geen sprake is geweest van ongelijke kansen en onregelmatigheden in toetsversies. Evenmin heeft verweerder onderscheid gemaakt tussen leerlingen. Daarnaast is verweerder transparant geweest over de overstap van Cito naar Boom. Daarover heeft hij voorafgaand aan de toetsen geen vragen en/of opmerkingen ontvangen van klaagster. Tussen klaagster en de school is ook een veelheid aan e-mails gewisseld over de Boomtoetsen. Daaruit blijkt dat de school steeds heeft geprobeerd alles opnieuw aan klaagster uit te leggen. Verweerder is van mening dat de school open en correct heeft gecommuniceerd. Dat neemt echter niet weg dat verweerder openstaat voor eventuele feedback over betere communicatie.

V. Overwegingen van de Commissie

De Commissie overweegt op basis van de stukken en het verhandelde ter zitting als volgt.

Ter zitting is komen vast te staan dat de klacht van klaagster bestaat uit de volgende onderdelen:

- er is sprake van een onregelmatigheid in toetsversies;

- er is sprake van oneerlijke correctie en beoordeling;
- er is sprake geweest van een ongelijke behandeling doordat de school een toezegging niet is nagekomen;
- de school heeft onvoldoende informatie verstrekt over de Boom toetsen; en
- er is sprake van een gebrek aan feedback en communicatie vanuit verweerder.

Onregelmatigheid in toetsversies en oneerlijke correctie en beoordeling

De Commissie constateert dat de klacht van klaagster niet ziet op de onjuiste toetsafname in groep 7, die verweerder overigens ook heeft erkend. Hetgeen klaagster in de stukken en ter zitting in dit kader naar voren heeft gebracht, zal bij de onderhavige klacht niet in de beoordeling van de Commissie worden betrokken.

Wat betreft de in groep 8 afgenomen toetsen, stelt de Commissie vast dat een deel van de groep voor alle vakken versie 5A van de toetsen heeft gemaakt. Een ander deel van de groep, onder wie de zoon van klaagster, heeft voor het vak begrijpend lezen versie 5B gemaakt en voor alle andere vakken versie 5A van de toetsen. Ter zitting heeft klaagster gesteld dat de meester op de laatste dag van de toetsen heeft gezegd dat er een fout was gemaakt. In plaats van versie 5A voor het vak begrijpend lezen had de groep van de zoon van klaagster versie 5B gemaakt. Verweerder heeft ter zitting niet betwist dat de groep van [leerling] voor begrijpend lezen een verkeerde toetsversie heeft gemaakt. Wel heeft verweerder ter zitting uiteengezet dat Boom voor elk blok twee toetsversies heeft die niet volgorde-lijk afgenomen hoeven te worden. Ook heeft verweerder toegelicht dat Boom in de normering van de toets rekening houdt met de moeilijkheidsgraad en dat het voor het resultaat niet uitmaakt welke versie van de toets is gemaakt.

Vaststaat dat de versies niet identiek in tekst en interessegebieden zijn. Ook staat vast dat er een verschil in de moeilijkheidsgraad kan zijn. Naar de Commissie van klaagster heeft begrepen, hebben (een aantal) leerlingen dit ook zo ervaren.

Hoewel niet duidelijk is of de meester voor het vak begrijpend lezen voor de groep waarvan [leerling] deel uitmaakte, de verkeerde toetsversie heeft afgenomen, is het antwoord op die vraag voor de beoordeling van dit klachtonderdeel niet relevant. De door verweerder gegeven toelichting over de niet volgorde-lijkheid van de afgenomen toetsen, de moeilijkheidsgraad en de normering komt de Commissie aannemelijk voor. Klaagster heeft tegenover deze toelichting geen argumenten ingebracht die aanknopingspunten bieden voor haar stelling dat, doordat versie 5B moeilijker was dan versie 5A, haar zoon uiteindelijk een lager schooladvies heeft gekregen. Daarom acht de Commissie beide klachtonderdelen ongegrond.

Voor zover klaagster met deze klachtonderdelen tevens een klacht heeft willen indienen over het gegeven schooladvies, merkt de Commissie op dat zij in beginsel niet bevoegd is zich daarover uit te laten. Het onderwijzend personeel van een school heeft immers bij uitstek de deskundigheid het kennen en kunnen van een leerling te beoordelen.

Ongelijke behandeling door het niet nakomen van een toezegging

Dit klachtonderdeel ziet op de situatie dat, nadat was gebleken dat [leerling] in groep 7 lager had gescoord op de Boomtoetsen dan op de Citotoetsen in de daaraan voorafgaande jaren, verweerder met [leerling] in gesprek wilde om te onderzoeken waardoor dit verschil werd veroorzaakt. Ondanks de toezegging heeft dit gesprek met [leerling] niet plaatsgevonden en met andere leerlingen wel.

Ter zitting heeft klaagster erkend dat verweerder haar hierover wel heeft benaderd, zij het pas aan het begin van groep 8, en dat zij verweerder daarop heeft laten weten hieraan geen behoefte meer te hebben. Dat klaagster hiervan heeft afgezien op basis van de (naar haar later bleek onjuiste) veronderstelling dat de resultaten van de toetsen van groep 7 bij het vaststellen van het schooladvies niet zouden meetellen, doet daaraan niet af. Dit klachtonderdeel acht de Commissie dan ook ongegrond.

Onvoldoende informatievoorziening over Boom

Ter zitting is komen vast te staan dat ouders door nieuwsbrieven en in de schoolgids op de hoogte zijn gesteld van de overstap van het leerlingvolgsysteem van Cito naar Boom. Ook is tussen klaagster en verweerder hierover mailverkeer geweest. Verweerder heeft naar het oordeel van de Commissie voldoende gedaan om de overstap van Cito naar Boom bij de ouders van de leerlingen, en dus ook klaagster, voor het voetlicht te brengen. Klaagster heeft in haar stukken, noch ter zitting duidelijk gemaakt op welk(e) vlak(ken) de informatievoorziening is tekortgeschoten of onvoldoende is geweest. Dit klachtonderdeel acht de Commissie daarom ongegrond.

Gebrek aan feedback en communicatie

De Commissie heeft kennisgenomen van hetgeen klaagster ter zake naar voren heeft gebracht. In de stukken, noch ter zitting, is de Commissie duidelijk geworden of, en zo ja op welke wijze, klaagsters klachten op dit onderdeel het gegeven schooladvies heeft beïnvloed. De Commissie kan daarom ook niet anders dan dit klachtonderdeel ongegrond te verklaren.

Tot slot

In de voorbereiding en ter zitting is bij de Commissie twijfel gerezen of de school een voldoende beeld heeft gehad of [leerling] in potentie (dus niet qua niveau) begaafd is c.q. meer potentie heeft. Verweerder heeft ter zitting niet aannemelijk gemaakt dat de school zich in groep 7 voldoende heeft ingespannen om zicht te krijgen op een mogelijke verklaring voor de geconstateerde discrepanties in de door [leerling] behaalde toetsresultaten. De Commissie beveelt verweerder aan kritisch op onderhavige situatie te reflecteren en in toekomstige gevallen zich ervan te vergewissen dat de school in geval van discrepanties in (toets)resultaten voldoende is geïnformeerd over de achtergrond van die discrepanties.

VI. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht op alle onderdelen ongegrond, maar zij ziet wel aanleiding voor het doen van een aanbeveling.

VII. Aanbeveling aan het bestuur

De Commissie beveelt het bestuur aan de school op te dragen dat, wanneer (toets)resultaten niet nader te verklaren discrepanties vertonen, zij zich tijdig ervan vergewist dat zij bij de interpretatie van deze resultaten voldoende is geïnformeerd over de achtergrond van deze discrepanties.

Aldus gegeven op 13 mei 2025 door mr. W.F. Korthals Altes, voorzitter, M.A.H. Hermens en M.J.M. Maas, leden, in tegenwoordigheid van mr. A. van der Veer MSc als secretaris.